



Č.k.: 43CoCsp/10/2020 - 157
IČS: 6919201504

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Jamriškovej PhD., členov senátu JUDr. Mariána Blahu a Mgr. Miriam Kamenskej v právnej veci **žalobcu** Róbert Bari, nar. [REDAKOVANÉ], trvale bytom [REDAKOVANÉ], 980 23 Dražice, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r.o., IČO: 36 856 592, so sídlom Šumavská 3, 821 08 Bratislava proti **žalovanému** R Collectors s.r.o., IČO: 50 094 297, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava, právne zast. advokátskou kanceláriou ATTORNEYS GROUP s. r. o. so sídlom Kláry Jarunkovej 2, 974 01 Banská Bystrica o určenie, že žalovaný nie je oprávnený vykonávať práva k Dohode o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 17Csp/29/2019-121 zo dňa 21. októbra 2019 takto

r o z h o d o l:

- I. Rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 17Csp/29/2019-121 zo dňa 21. októbra 2019 **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania a určil, že žalovaný - spoločnosť R Collectors s. r. o., IČO: 50 094 297, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava nie je oprávnený vykonávať práva k Dohode o zrážkach zo mzdy a iných príjmov obsiahnutej v Zmluve o úvere lepšia splátka č. 7104007986 uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, dňa 8. 10. 2013. O nároku na náhradu trov konania rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi plnú náhradu trov konania, výška ktorých bude vyčíslená samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že žalobca sa domáhal voči žalovanému určenia, že žalovaný nie je oprávnený vykonávať práva k Dohode o zrážkach zo mzdy a iných príjmov obsiahnutej v Zmluve o úvere lepšia splátka č. 7104007986 uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zo dňa 08.10.2013. Svoj návrh odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril dňa 08.10.2013 s právnym predchodcom žalovaného Zmluvu o úvere lepšia splátka č. 7104007986, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 15.000,- Eur za podmienok: výška splátky s poplatkom za správu úverového účtu: 242,30 Eur, počet splátok 120, ročná úroková sadzba 12,90 %, RPMN banky 14,27 %, priemerná RPMN 13,44 %, celková výška nákladov 12.029,85 Eur, komplexný súbor poistenia, konečná splatnosť úveru 10.10.2023. Dohoda o zrážkach zo mzdy mala byť súčasťou formulárovej zmluvy o úvere, ktorú právny predchodca žalovaného vopred pripravil v podobe predtlačenej formulára. Dohoda o zrážkach zo mzdy je teda obsiahnutá na vopred predpísanom tlačive ako neoddeliteľná súčasť zmluvného textu. Pokiaľ mal žalobca záujem uzavrieť zmluvu a získať finančné prostriedky, musel akceptovať dohodu o zrážkach zo mzdy. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy zakladá zásadný nepomer v neprospech žalobcu a je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), pretože ide o takú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

3. Žalobca v žalobe uviedol, že znenie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré je súčasťou formulárovej zmluvy v článku 3 bode 3.9, bolo vopred pripravené zo strany veriteľa. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľná zmluvná podmienka a tým aj neplatná. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom, či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok úijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Žalobca mal za to, že jemu ako spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že v procese zrážok zo mzdy na základe inkorporovanej Dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Siementhal).

4. Žalovaný s podaným návrhom nesúhlasil. Mal za to, že uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy je platným právnym úkonom. Poukázal na to že zmluvné strany zachovali zákonom požadovanú písomnú formu. Uviedol, že zákon nevyžaduje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy vo forme samostatného dokumentu. Dohoda o zrážkach zo mzdy je dovolená aj v spotrebiteľských vzťahoch. V čase uzatvorenia Zmluvy o úvere a teda aj Dohody o zrážkach zo mzdy zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov neobsahoval žiadne obmedzenie, ktoré by mohlo ovplyvniť platnosť Dohody o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Nejde o

prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu, a to aj v prípade spotrebiteľských zmlúv. Zrážkami zo mzdy sa nezasiahne do ekonomickej situácie spotrebiteľa. Zrážky zo mzdy sa v zmysle Dohody o zrážkach zo mzdy majú vykonávať len vo výške, ktorá zodpovedá výške dohodnutej mesačnej splátky. Pokiaľ pri riadnom splácaní dlhu žalobca pravidelne mesačne plní dohodnutú splátku z jemu poskytnutého úveru, jeho ekonomická situácia sa nezhorší, ak v prípade, že prestane plniť riadne, mu bude tá istá suma zrážaná priamo z jeho mzdy na základe Dohody o zrážkach zo mzdy. Takáto dohoda nie je neprimeranou, pretože len zabezpečuje plnenie zo Zmluvy o úvere za podmienok, s ktorými žalobca súhlasil pri podpise zmluvy.

5. Žalovaný v konaní pred okresným súdom žiadal konanie prerušiť do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 6Csp/22/2017, predmetom ktorej je nárok Poštovej banky, a. s. na zaplatenie nedoplatku úveru zabezpečeného uzavretou dohodou o zrážkach zo mzdy. Na pojednávaní konanom dňa 21.10.2019 žalovaný doplnil právny argument, podľa ktorého k právne účinnému oznámeniu o postúpení pohľadávky vo vzťahu k žalobcovi nedošlo, preto žalovaný ani nemohol nadobudnúť práva spojené s touto pohľadávkou a na toto plnenie mohol mať až dovtedy nárok výlučne pôvodný veriteľ Poštová banka, a. s. Z tejto okolnosti vyplýva nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní. Pri absencii relevantného oznámenia o postúpení pohľadávky sa dlh môže plniť len postupcovi, a preto aj uloženie povinnosti zdržať sa výkonu práv z dohody o zrážkach zo mzdy môže byť uložená len postupcovi.

6. Okresný súd v odôvodnení uviedol, že žalobu posúdil ako určovací návrh podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), t. j. na určenie, že tu právo žalovaného na realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy nie je. Dospel k záveru, že žalobný petit spĺňa požiadavky určitosti aj prípustnosti z hľadiska procesného predpisu a že i pri tomto type sporov je potrebné skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu. Tento považoval okresný súd za preukázaný, keďže žalovaný sa aj fakticky domáhal na zamestnávateľovi žalovaného vykonávania zrážok z jeho mzdy.

7. K návrhu žalovaného na prerušenie konania okresný súd uviedol, že z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25.04.2019, č. k. 41Co/8/2019-218 zistil, že súd druhej inštancie zmenil rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 6Csp/22/2017 zo dňa 04.12.2018 tak, že žalobu Poštovej banky, a. s. proti žalovanému Róbertovi Barimu (žalobcovi v tomto konaní) o zaplatenie 20.849,19 Eur s príslušenstvom zamietol. Žalovaná suma predstavovala dlh z úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu. Zamietnutie žaloby súd druhej inštancie založil na absencii aktívnej vecnej legitímácie v konaní, keďže žalovaná pohľadávka bola postúpená na spoločnosť R Collectors, s. r. o. Z odôvodnenia rozsudku ďalej vyplýva, že postupníka súd nepovažoval za účastníka konania, keďže k pripusteniu nového subjektu do konania by bol potrebný návrh na zmenu žalobcu, ktorý mal byť podaný pred vyhlásením rozsudku súdu prvej inštancie. Uvedený rozsudok sa stal právoplatným dňa 22.05.2019. Vzhľadom na to, že spor sp. zn. 6Csp/22/2017 je v súčasnosti právoplatne skončený čo do veci samej, návrh žalovaného na prerušenie konania stratil opodstatnenie a preto ho okresný súd zamietol.

8. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že pri založení právneho vzťahu vôľa žalobcu smerovala k uzavretiu úverovej zmluvy s Poštovou bankou, a.s. Dohoda o zrážkach

zo mzdy nebola uzavretá vo forme samostatného dokumentu. Išlo o predtlačené zmluvné dojednanie v čl. 3.9 zmluvy. Z výpovede žalobcu súd zistil, že na skutočnosť, že zmluva o úvere bude obsahovať aj dohodu o zrážkach zo mzdy, nebol upozornený a neboli mu vysvetlené ani podrobnosti a podstata tohto vedľajšieho zmluvného dojednania. Vykonané dokazovanie takto poskytlo podklad na vyslovenie záveru o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola uzavretá individuálne.

9. Okresný súd pripomenul, že v súčasnosti je použitie dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských vzťahoch výslovne zakázané v zákone č. 250/2007 Z. z. s výnimkou individuálneho dojednania po dôslednom poučení o dôsledkoch jej uzavretia s tým, že spotrebiteľ ju má možnosť odmietnuť. V čase, keď účastníci uzatvorili zmluvu o úvere, ktorá obsahuje i dohodu o zrážkach zo mzdy, však takéto ustanovenie v slovenskej právnej úprave nebolo. Na druhej strane okresný súd poukázal na skutočnosť, že v tom čase Občiansky zákonník obsahoval ustanovenie § 53, ktoré zakazuje, aby spotrebiteľská zmluva obsahovala ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

10. Vzhľadom na skutkové okolnosti súdnej veci okresný súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy dojednaná medzi účastníkmi je práve takým ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Táto nerovnováha sa prejavuje v tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie bez toho, aby sa musel obrátiť na súd za účelom získania exekučného titulu. V dôsledku tejto dohody by sa veriteľ mohol vyhnúť súdnemu konaniu, v rámci ktorého by súd preskúmaval platnosť zmluvy o úvere a v nadväznosti nato dodržanie právnych noriem na poli ochrany spotrebiteľa. Okresný súd preto dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy výrazne zjednodušuje postavenie veriteľa a to až do takej miery, že dochádza minimálne k oslabeniu dlžníka brániť sa tomu, aby od neho nebola vymáhaná vyššia suma, na akú by mal veriteľ v zmysle objektívneho práva nárok. Zdôraznil, že žalobcovi bola daná dohoda o zrážkach zo mzdy predložená na formulári na listine obsahujúcej zároveň zmluvu o úvere, keď jeho primárnym cieľom bolo získať úver, bez akejkoľvek možnosti túto odmietnuť, pričom v konaní nebolo preukázané, že by pracovník odporcu postupoval s odbornou starostlivosťou a žalobcu pred podpisom upozornil na obsah, význam a následky dohody o zrážkach zo mzdy. O opaku svedčí výpoveď žalobcu, podľa ktorého v týchto otázkach mu neboli poskytnuté žiadne informácie. Neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval okresný súd za neplatnú podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

11. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie aj tým, že medzi stranami nebola dohodnutá výška vykonávaných zrážok. Uzavretá dohoda odkazuje na výšku splátky úveru, najviac však vo výške zrážok podľa „príslušných právnych predpisov“. Na platnosť právneho úkonu z pohľadu určitosti dohody sa vyžadovalo jednoznačné určenie výšky splátok v peňažnom vyjadrení a nie len odkazom na iné ustanovenia právneho poriadku. Pokiaľ táto náležitosť nebola dojednaná medzi zmluvnými stranami, uzavretú dohodu o zrážkach zo mzdy treba hodnotiť ako neplatný právny úkon podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu jeho neurčitosti (v tejto súvislosti vid' právny názor Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3CoPr/16/2014). Na základe neplatného právneho úkonu žalovanému neprislúcha právo uplatňovať si u zamestnávateľa žalobcu zrážky zo mzdy. Z uvedeného dôvodu súd považoval žalobu žalobcu za dôvodnú a vyhovel jej.

12. Voči rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods.1 písm. d), f) a h) CSP, pretože konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie podľa žalovaného dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný poukázal na konštatovanie okresného súdu, že v čase, kedy účastníci uzatvorili zmluvu o úvere, ktorej obsahom bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy, právna úprava neobsahovala ustanovenie, ktoré by ukladalo povinnosť uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy vo forme osobitnej listiny. Žalovaný namietol záver okresného súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zdôraznil, že právny poriadok umožňuje zabezpečenie pohľadávky veriteľa dohodou o zrážkach zo mzdy aj v prípade spotrebiteľov, pričom v čase uzavretia dohody neexistovalo ustanovenie, ktoré by ukladalo povinnosť túto uzavrieť vo forme osobitnej listiny. Pokiaľ je totiž inštitút dohody o zrážkach zo mzdy aprobovaným právnym inštitútom, nie je možné bez ďalšieho a priori tvrdiť, že ide o dohodu neplatnú, alebo dokonca že ide o neprijateľné dojednanie. Poukázal v tomto smere na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/5/2018, ktorý skonštatoval, že značnú nerovnováhu pre dlžníka nespôsobuje sám o sebe ani fakt, že veriteľ môže dohodu o zrážkach zo mzdy uplatniť v podstate priamo bez súdneho rozhodnutia. Žalovaný poprel, že by dohoda o zrážkach zo mzdy mohla byť považovaná za ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože ide o zákonom povolený zabezpečovací inštitút, pri ktorom zákonodarca predpokladá a počíta s tým, že veriteľ sa v dôsledku jej uzatvorenia nebude musieť obracať na súd, ale práve naopak bude mať k dispozícii nástroj, pomocou ktorého bude môcť uspokojiť svoju pohľadávku. Okresný súd mal preto podľa názoru žalovaného na daný stav aplikovať výlučne ust. § 551 ods.1 OZ a dohodu o zrážkach zo mzdy uzavretú medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného považovať za platne uzavretý právny úkon.

13. K absencii pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného dospel okresný súd podľa názoru žalovaného k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovaný uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo naopak preukázané, že žalobcovi nebolo nikdy doručené oznámenie o postúpení pohľadávky Poštovej banky a.s. ako postupcu na žalovaného, čo viackrát potvrdil aj samotný žalobca v priebehu konania, ako aj na záverečnom pojednávaní konanom dňa 21.10.2019. Za tohto skutkového stavu preto nebolo možné konštatovať v spore pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, nakoľko pokiaľ by sa aj žalobca rozhodol splniť si dobrovoľne svoj záväzok, mohol by ho aj naďalej dobrovoľne plniť len Poštovej banke a.s. ako postupcovi, a to z dôvodu, že voči osobe žalobcu ako dlžníkovi nikdy nenastali účinky predmetného postúpenia v zmysle ust. § 526 ods.1, druhá veta OZ. Z tohto dôvodu žalovanému do dnešného dňa nemôžu prislúchať akékoľvek práva výkonu z predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko, hoci je postupník, stále nie je pre absenciu účinkov podľa ust. § 526 ods.1, druhá veta OZ oprávnený inkasovať akékoľvek plnenie od žalobcu, preto v tomto spore nemôže byť pasívne vecne legitimovaným subjektom. Ohľadom rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41Co/8/2019-218, na ktoré okresný súd vo svojom odôvodnení odkázal, žalovaný uviedol, že toto nerieši otázku právnych účinkov postúpenia pohľadávky v zmysle § 526 ods.1, druhá veta OZ voči dlžníkovi - žalobcovi, ale len otázku aktívnej vecnej legitímácie postupcu, ktorá je však vo vzťahu k tomuto konaniu a k otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného právne irelevantná. Vzhľadom na uvedené

navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/351/2017 zo dňa 15.03.2018, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Lučenec č.k. 4C/151/2015-86 zo dňa 27.10.2016, ktorým okresný súd určil zmluvnú podmienku o dohode o zrážkach zo mzdy za neplatnú. Zhrnul skutkový stav v uvedených citovaných rozhodnutiach a zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach.

15. K tvrdeniu žalovaného v odvolaní, že žalovanému nemôže prislúchať právo výkonu z dohody o zrážkach zo mzdy žalobca uviedol, že zo žiadosti o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 15.02.2019 jasne vyplýva, že žalovaný ako nový veriteľ vyzval zamestnávateľa žalobcu o výkon zrážok zo mzdy. Žalobca nemal inú možnosť, ako sa brániť voči neoprávnenému zásahu žalovaného, len podať určovaciu žalobcu a domáhať sa ňou určenia, že žalovaný nie je oprávnený vykonávať práva k dohode o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

16. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

17. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil okresný súd: Zo zmluvy o úvere zo dňa 08.10.2013 vyplýva, že Poštová banka, a. s. sa touto zmluvou zaviazala poskytnúť žalovanému úver vo výške 15.000,- Eur. Zmluva obsahovala aj podmienky splácania tohto úveru. Vyplatenie úveru nebolo v konaní robené sporným. Nebolo sporné ani to, že žalovaný úver neuhradil v plnej výške, a to ani v časti istiny. Nakoľko predmetom konania nebol nárok o zaplatenie nedoplatku z úveru, okresný súd nevykonával ďalšie dokazovanie na nepochybné ustálenie výšky nároku. Pre rozhodnutie o uplatnenom procesnom nároku postačoval skutkový záver, že úveru nebol uhradený v celom rozsahu, a to ani len v rozsahu poskytnutej istiny.

18. Súčasťou Zmluvy o úvere bolo v bode 3.9. dojednanie s nasledovným obsahom: „Dlžník a Spoludlžník, a to každý z nich osobitne, podpisom tejto ZoÚ uzatvára s Poštovkou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení, ktorá je zabezpečením pohľadávky Poštovky vzniknutej zo ZoÚ. Poštovka ako veriteľ je oprávnená sa domôcť uspokojenia celej svojej pohľadávky voči Dlžníkovi a Spoludlžníkovi zo ZoÚ pravidelnými mesačnými zrážkami zo mzdy alebo iného príjmu vo výške splátky, najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov, a to až do úplného zaplatenia pohľadávky Poštovky.“ Poštovkou sa v zmysle zmluvy rozumela Poštová banka, a. s. a skratka ZoÚ znamenala zmluvu o úver.

19. Z predloženej Žiadosti o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 15.02.2019

vyplýva, že touto žiadosťou žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu - ZELENÁ a MODRÁ s.r.o. o vykonávanie zrážok zo mzdy dlžníka na základe toho, že žalobca dňa 07.10.2013 uzatvoril s veriteľom Poštová banka a.s. Zmluvu o úvere č. 7104007986, na základe ktorej mu boli poskytnuté dohodnuté finančné prostriedky. Žalobca sa dostal do omeškania s tým, že jeho pohľadávka predstavuje 27.797,60 Eur s príslušenstvom. Žalovaný žiada o realizáciu mesačných zrážok dohodnutej mesačnej splátky úveru vo výške 246,- Eur, a to od najbližšieho výplatného termínu až do úplného vysporiadania záväzku žalobcu.

20. Žalobca spolu so žalobou predložil oznámenie Poštovej banky, a. s. zo dňa 03.10.2018 o tom, že pohľadávka z úverovej zmluvy bola s účinnosťou od 01.10.2018 postúpená na spoločnosť žalovaného. Uvedený úkon takto bol zrejme doručený žalobcovi.

21. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

22. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 551 zák. č. 40/1964 Zb. OZ, v znení neskorších zmien a doplnkov v znení účinnom k 8. 10. 2013) (ďalej len „Občiansky zákonník“) uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

24. Základným predmetom sporu, ktorý okresný súd riešil v prejednávacom prípade, bola otázka, či dohoda o zrážkach zo mzdy má charakter zmluvného dojednanja, ktoré by bolo v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa. Okresný súd dospel k záveru, že vzhľadom na skutkové okolnosti súdnej veci dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to z toho dôvodu, že umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie bez toho, aby sa musel obrátiť na súd za účelom získania exekučného titulu.

25. Odvolací súd nezastáva názor, že by každá dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom bola automaticky zmluvným ustanovením, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Žalovaný správne poukazoval vo svojich vyjadreniach na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je inštitútom práva upraveným v Občianskom zákonníku, a že v čase uzavretia Zmluvy o úvere dňa 08.10.2013 žiadne ustanovenie právnych predpisov nebránilo tomu, aby dohodu o zrážkach zo mzdy uzavrel aj spotrebiteľ s dodávateľom. Skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie bez toho, aby sa musel obrátiť na súd za účelom získania exekučného titulu, podľa názoru odvolacieho súdu nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Za predpokladu, že spotrebiteľ preferuje takýto spôsob

uspokojenia pohľadávky veriteľa, môže to byť vyjadrenie jeho rozhodnutia, že je pre neho finančne výhodné týmto spôsobom uspokojovať pohľadávku veriteľa bez toho, aby musel platiť náklady exekútora v exekučnom konaní a náklady trov konania v konaní, ktorým by veriteľ musel voči nemu získať exekučný titul. Preto samotná skutočnosť, že dlžník vopred vedome uzavrie dohodu o zrážkach zo mzdy a tým si zvolí taký spôsob uspokojovania veriteľa, ktorý nevyžaduje ingerenciu ďalších orgánov (všeobecný súd, resp. rozhodcovský súd, exekútor), nemôže byť vyhodnotená ako porušenie práv spotrebiteľa.

26. Dohoda o zrážkach zo mzdy je špecifickým inštitútom civilného práva a o jeho opodstatnenosti je možné viesť odborné polemiky. Zásadne však je, že tento inštitút je upravený v Občianskom zákonníku ako prípustná možnosť riešenia finančnej disciplíny dlžníka, vrátane spotrebiteľov. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že aj súčasná právna úprava výslovne pripúšťa použitie dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských vzťahoch v zákone č. 250/2007 Z. z., za predpokladu individuálneho dojednania dohody o zrážkach zo mzdy a po dôslednom poučení spotrebiteľa o dôsledkoch jej uzavretia s tým, že spotrebiteľ ju má možnosť odmietnuť. Ak ju neodmietne ale prijme, takéto rozhodnutie je podľa súčasnej právnej úpravy nutné rešpektovať. Pokiaľ zákon výslovne pripúšťa a upravuje určitý spôsob úpravy právnych vzťahov medzi zmluvnými stranami, nie je možné dospieť k záveru, že rešpektovaním právnej úpravy dochádza k narušeniu práv slabšej strany.

27. Preto všeobecne dohoda o zrážkach zo mzdy, pokiaľ je dojednaná medzi spotrebiteľom a dodávateľom vedome, na základe vôľového rozhodnutia spotrebiteľa, nemôže byť nekalou podmienkou, ktorá by bránila veriteľovi, aby svoju pohľadávku uspokojoval práve prostredníctvom zrážok zo mzdy.

28. Okresný súd však svoj záver o nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa neodôvodnil vo všeobecnej rovine vyhodnotenia dohôd o zrážkach zo mzdy, ale svoje rozhodnutie odôvodnil skutkovými okolnosťami súdnej veci.

29. Práve individuálne skutkové okolnosti v prejednávanych veciach sú tým hlavným vodítkom, na základe ktorého môže súd rozhodnúť o tom, či dohodu o zrážkach zo mzdy spotrebiteľ uzavrel s veriteľom platne, alebo nie. Dohoda o zrážkach zo mzdy, rovnako ako každé iné zmluvné dojednanie, je uzatváraná medzi zmluvnými stranami na základe kontraktáčného mechanizmu všeobecne upraveného v Občianskom zákonníku. Na to, aby mohla dohoda vzniknúť, je nevyhnutné, aby vôľa oboch zmluvných strán smerovala k rovnakému záväzku. Práve z tohto dôvodu bolo nevyhnutné preskúmať okolnosti uzavretia zmluvy o úvere, čo okresný súd vykonal v rámci dokazovania.

30. Z výpovede žalovaného, na ktorú okresný súd poukázal, vyplynulo, že žalovaný uzatváral zmluvu o úvere, o ktorú mal evidentný záujem, keďže sa mu poskytnutie úveru podarilo dohodnúť až na druhýkrát. Ako uviedol, pri návšteve pobočky banky, kedy dostal informáciu, že by mohlo dôjsť k uzavretiu zmluvy o úvere, si vzal papiere, ktoré doma vyplnil a následne ich na poštu vrátil. I keď nie je veľmi dôveryhodné tvrdenie, že nevedel o aké papiere išlo, keďže ich sám vyplňal, po preskúmaní zmluvy o úvere sa odvolací súd stotožnil so zisteniami okresného súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola zakomponovaná do formulárovej listiny a jej ustanovenia neboli žiadnym spôsobom zvýraznené. Zo zmluvy o

úvere predloženej žalobcom pritom vyplýva, že tento vyplňal iba údaje na prvej strane zmluvy a k dohode o zrážkach zo mzdy uvedenej v bode 3.9 zmluvy na zmluve o úvere nedoplňal nič.

31. Žalovaný v zmluve o úvere uviedol pracovnú pozíciu „pekár“ a z dokazovania nevyplývalo, že by disponoval ekonomickými alebo právnymi informáciami, ktoré by mu umožňovali správne vyhodnotiť obsah jednotlivých ustanovení zmluvy o úvere, nieto zväžiť následky uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Je preto možné prihliadnuť k jeho tvrdeniu, že si vôbec nebol vedomý toho, že by uzatváral dohodu o zrážkach zo mzdy.

32. Pokiaľ však na strane žalovaného absentovala vôľová zložka uzavrieť dohodu, k jej uzavretiu nemohlo dôjsť. Preto je možné stotožniť sa s konečným záverom okresného súdu, že k uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného platne nedošlo, a preto nie je právny nástupca pôvodného veriteľa oprávnený domáhať sa práv z tejto dohody o zrážkach zo mzdy.

33. Pokiaľ sa žalovaný konaní bránil uvedením skutkového tvrdenia, že k platnému uzavretiu dohody došlo, znášal v zmysle Civilného sporového poriadku dôkazné bremeno, z ktorého by vyplývalo, že na strane žalobcu došlo k uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy vedome a s plným vedomím si právnych následkov uzavretia tejto dohody. Žalovaný však žiadnym spôsobom nepreukázal, že by informoval žalobcu o tom, že spolu so zmluvou o úvere uzatvára aj ďalšie samostatné zmluvné dojednanie, a to dohodu o zrážkach zo mzdy. Zároveň účinne nevyvrátil tvrdenie žalobcu, že žalobca si uzavretia tejto dohody nebol vedomý.

34. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu domáhal odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/351/2017. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že každé rozhodnutie súdu je podmienené osobitnými individuálnymi skutkovými okolnosťami v prejednávacom prípade, a nie je možné paušálne aplikovať odôvodnenia jednotlivých rozhodnutí na iný skutkový stav. Všeobecne je možné stotožniť sa so závermi, na ktoré žalobca poukazoval a síce, že za určitých okolností môže nastať situácia, kedy nie je možné priznať veriteľovi právo uplatňovať nároky z dohody o zrážkach zo mzdy, a to vzhľadom k tomu, že v konaní súd na základe osobitných skutkových zistení dospel k záveru, že táto dohoda je neplatná. V iných sporoch, pokiaľ by okolnosti uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy boli skutkovo iné, keď by veriteľ preukázal, že spotrebiteľovi bola podstata dohody o zrážkach zo mzdy a jej následky vysvetlená a spotrebiteľ by sa sám rozhodol pre jej uzavretie, mohol by odvolací súd dospieť aj k záveru, že k platnému uzavretiu tejto dohody medzi zmluvnými stranami došlo. V civilnom práve platí princíp zmluvnej voľnosti strán aj v spotrebiteľskom práve a aj spotrebiteľ má právo využívať právom aprobované inštitúty, vrátane dohody o zrážkach zo mzdy.

35. Keďže k uzavretiu právneho úkonu nedošlo pre absenciu vôle na strane dlžníka, odvolací súd sa obsahovými náležitosťami dohody o zrážkach zo mzdy ďalej nezaoberal.

36. Záver, že okresný súd rozhodol vo veci vecne správne, podporuje aj skutočnosť, že

sám žalovaný v odvolaní poprel, že by bol oprávnený vykonávať dohody o zrážkach zo mzdy.

37. Okresný súd sa podľa názoru odvolacieho súdu správne vysporiadal s otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, pokiaľ vychádzal z právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, na základe ktorého došlo k postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa zo zmluvy o úvere na žalovaného. Žalovaný tento záver poprel a v odvolaní uviedol, že mu do dnešného dňa nemôžu prislúchať akékoľvek práva výkonu z predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Pokiaľ však žalovanému podľa neho samého neprislúcha právo výkonu dohody o zrážkach zo mzdy, okresný súd mu ho nemohol priznať a nemal inú možnosť, než určiť, že žalovaný nedisponuje právom na výkon zrážok zo mzdy. Pasívna legitímácia žalovaného bola v prejednávacom prípade založená tým, že fakticky pristúpil k výkonu práva zrážok zo mzdy tým, že požiadal zamestnávateľa žalobcu - ZELENÁ a MODRÁ s.r.o. o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu a to Žiadosťou o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 15.02.2019. Okresný súd tak musel na základe žaloby rozhodnúť o tom, či tento faktický výkon zrážok zo mzdy vykonáva žalovaný oprávnené, alebo nie.

38. Keďže odvolací súd je v zmysle § 380 ods. 1 CSP viazaný odvolacími dôvodmi, rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmaval iba z dôvodov uvedených v odvolaní a inými dôvodmi sa nezaoberal.

39. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je v rozsahu odvolaní napadnutých výrokov vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

40. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu sporových strán. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

41. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu

smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V Banskej Bystrici dňa 28. mája 2020

JUDr. Mária Jamrišková, PhD.
predsedníčka senátu - sudkyňa spravodajkyňa

JUDr. Marián Blaha
člen senátu

Mgr. Miriam Kamenská
členka senátu